

Зокрема, за програмою Intel «Навчання для майбутнього» підготовлено понад 9 тис. педагогічних працівників області. Першим завершив підготовку всіх учителів загальноосвітніх навчальних закладів району відділи освіти Решетилівської та Кременчуцької райдержадміністрацій.

Проблема ефективного використання сучасних засобів навчання активно обговорюється і вирішується в ході засідань учасників проекту «Рівний доступ до якісної освіти». На базі закладів, що увійшли до цього проекту і мали досягнення, напрацювання з окремих питань у форматі інструктивно-методичних нарад, семінарів-практикумів, тренінгів було розглянуто: «Осо-

бливості створення локальної комп'ютерної мережі закладу», «Використання комп'ютерної техніки в управлінській діяльності закладом освіти», «Створення Веб-сайту школи та особливості його супроводу» та інші. Як результат у закладах освіти обладнані шкільні локальні мережі та створені Веб-сайти.

3. На базі Кременчуцького педагогічного училища ім. А.С. Макаренка працює консультативно-методичний центр Полтавського ОШПО ім. М.В. Остроградського з питань використання інформаційно-комунікаційних технологій у початковій школі.

Проблемним залишається питання підключення всіх закладів освіти області до мережі Інтернет.

НАСТАВ ЧАС ПЕРЕГЛЯДУ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ

Науменко Григорій Григорович — завідувач наукової лабораторії Київського університету імені Б. Грінченка.

Шановні колеги, вітаючи вас, перш за все висловлюю подяку організаторам за надану нам можливість спілкування, коли можемо поговорити про наші здобутки, проблеми і перспективи.

Найголовнішим здобутком 25 років, що минули від часу запровадження у школах нового навчального курсу «Основи інформатики та обчислювальної техніки», є нова інформаційна культура суспільства. Нині вже стало нормою, що випускник школи добре знає комп'ютер і основні програмні засоби, уміє користуватися Інтернетом і багато чого іншого.

Та все ж, слухаючи сьогодні ваші виступи, мене не покидало відчуття, що пройшло 25 років, а проблеми залишаються все ті ж: зміст курсу, підготовка вчителів, розробка і розповсюдження електронних програмних засобів навчального призначення тощо. То, можливо, причини виникнення і збереження цих проблем лежать у дещо іншій площині? На мій погляд, головна причина полягає в тому, що всі міністри освіти незалежної України відзначали важливість інформатизації освіти, запровадження інформаційно-комунікаційних технологій, але в Міністерстві як не було, так і немає структури, що займалася б цими важливими питаннями. Сьогодні в залі є Сергій Колесніков, один із кращих учителів України, так він свого часу працював у першому (й останньому) відділі Міністерства народної освіти, що предметно вирішував проблеми запровадження нового курсу і всього комплексу питань, що з ним пов'язані.

Академія педагогічних наук України взяла на себе вирішення низки наукових питань, пов'язаних з інформатизацією освіти. Однак, крім наукових, є ще суто управлінські, організаційні задачі, якими має займатися Міністерство освіти і науки України. Тому, вважаю, нам слід звернутися до міністерства з настійливою вимогою стосовно необхідності введення до його структури підрозділу, що відповідав би за інформатизацію освіти у найширшому розумінні цього процесу.

Друге питання – зміст курсу «Основи інформатики». У 1993 році М.І. Жалдак, Н.В. Морзе і Г.Г. Науменко запропонували (тоді як експериментальний варіант) нову програму курсу, зміст якої був орієнтований на підготовку грамотного користувача. Час показав правильність обраного підходу. Але зрозуміло, що сьогодні настав час перегляду змісту на нових засадах. Сьогодні тут лунали пропозиції щодо запровадження двох різних курсів з інформатики. Моя думка: має бути не два, а шість-вісім різних курсів як за змістом, так і завданнями. Один з них – загальноосвітній, призначений для всіх учнів – у 7–9-их класах, інші – профільні, орієнтовані на окремі категорії учнів – у старшій школі. Розробка таких курсів – справа нагальна і невідкладна, адже сьогодні мало запропонувати лише програму курсу. Потрібні навчальні і методичні посібники, комп'ютерно-орієнтовані навчальні засоби, перегляд змісту підготовки вчителів у педагогічних ВНЗ тощо. І це, у першу чергу, завдання, які має вирішувати Міністерство освіти і науки.

Третє питання – підручники. На моє переконання, слід відмовитися від державного замовлення на підручники і навчальні посібники для школи. Свого часу Президент України в одному з указів передбачав норму про поступовий перехід на платні підручники, і Кабінет Міністрів України з цього питання прийняв відповідну постанову. Однак потім «дали задній хід» і зберегли діючу систему, яка викликає багато нарікань з боку практичних працівників. Вважаю, що Міністерство, відповідно до своїх повноважень, має затверджувати зміст шкільного курсу, а підручник до цього курсу – то справа науковців і педагогів-практиків. І шкільний учитель повинен мати реальну можливість вибору підручника і супутніх методичних матеріалів і програмних засобів навчального призначення. Держава ж може надавати адресну соціальну допомогу на придбання підручників певним категоріям населення.

Ляшенко Олександр Іванович — академік-секретар Відділення загальної середньої освіти АПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПН України.

Інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, їх впровадження майже у всі сфери людської діяльності впливає не тільки на зміст, але й на форми і методи навчання. Не випадково зміст навчального предмету Інформатика у загальноосвітніх навчальних закладах неодноразово змінювався. Сама інформатика, як наукова галузь, також знаходиться під впливом бурхливого розвитку ІКТ. За прогнозами експертів високі темпи розвитку інформаційно-комунікаційних технологій можуть підтримуватися ще не менше 10–15 років. Це визначає, що зміст навчального предмету Інформатика також буде знаходитися під впливом цих технологій.

Разом з тим, і в таких умовах можна й потрібно визначити «ядро» навчального предмету, яке меншою мірою залежне від стану розвитку ІКТ. Учасники круглого столу пропонували деякі підходи до визначення стабільної частини шкільної інформатики. Сподіваюся, що озвучені тут пропозиції будуть враховані у процесі розробки державних стандартів для основної і старшої школи.

Безумовно, за 25 років у курсі інформатики проведена величезна робота з усіх напрямків, досягнуті значні успіхи. Навчальний предмет виконує основні завдання, готує учнів до життя й праці в інформаційному суспільстві. Одне з головних досягнень – створена й надійно функціонує система підготовки вчителя інформатики. Важливе значення для підвищення їх професійної підготовки мають різноманітні конкурси, які активно підтримує журнал «Комп'ютер у школі та сім'ї». Один з них – Всеукраїнський конкурс «Вчитель-новатор» компанії Майкрософт Україна. Аналіз робіт, поданих на конкурс цього року, свідчить, що вони виконані на високому професійному рівні і можуть знайти практичне використання в навчальному процесі окремих навчальних дисциплін, зокрема, фізики, біології, літератури. Тому ми вдячні компаніям, які підтримують новаторську діяльність учителів не тільки інформатики, але й інших предметів.

★ ★ ★

Василь Миколайович Мадзігон — перший віце-президент АПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПН України.

У своєму виступі повідомив, як розпочиналося впровадження нового навчального предмету, який на той час називався «Основи інформатики та обчислювальної техніки», які організаційні та наукові заходи доводилося вирішувати на той час. Одразу після прийняття рішення про запровадження нової навчальної дисципліни в Інституті педагогіки спільно з Інститутом кібернетики НАН України була створена лабораторія з вивчення в школі електронно-обчислювальної та мікропроцесорної техніки, яка забезпечувала наукову та методичну підтримку навчального предмету. Координацію робіт від НАН України здійснював відомий учений у цій галузі Олексій Михайлович Довгялло. Від Інституту педагогіки до цієї роботи були залучені відомі вчені-педагоги на чолі з доктором педагогічних наук Тесленком І.Ф. Фундаментальні дослідження, виконані в Інституті педагогіки, сприяли визначенню раціонального змісту і методики вивчення основ інформатики та обчислювальної техніки.

Нині вченими Інституту педагогіки виконується значна робота над створенням підручників, навчальних посібників і програмних засобів навчального призначення нового покоління. Ми маємо на цьому шляху певні результати.

У той же час доповіді та дискусії на нашому круглому столі свідчать про наявність значних проблем у різних аспектах вивчення інформатики у загальноосвітніх навчальних закладах. Одна з цих проблем — це практична реалізація ідей і теорії інформатики. Учні повинні не тільки вміти розробляти моделі певних об'єктів і процесів, але й учитися реалізовувати їх на практиці, у тому числі у виробничій сфері. Необхідно не тільки вчити виводити на екран монітора чи принтер, але й вміти і знати, як створюється новий об'єкт.

Шановні колеги! Ми вдячні всім учасникам круглого столу за ґрунтовні доповіді, за творче обговорення сучасних проблем. Бажаємо Вам подальших успіхів і міцного здоров'я.

★ ★ ★

В обговоренні проблем шкільної інформатики і дискусії також взяли участь:
Биков Валерій Юхимович — директор Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України, доктор техн. наук, професор, член-кореспондент АПН України;
Верлань Анатолій Федорович — доктор техн. наук, професор, член-кореспондент АПН України;
Жалдак Мирослав Іванович — директор Інституту інформатики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПН України;
Морзе Наталія Вікторівна — проректор з навчально-наукових питань інформатизації та телекомунікаційних систем Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор педагогічних наук, професор;
Спірін Олег Михайлович — заступник директора Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України, доктор педагогічних наук.

У процесі проведення засідання керівник компанії Adobe Україна **Ключніков Данііл** продемонстрував фрагмент сучасної технології дистанційного навчання, викликавши значний інтерес у присутніх.